

Erik Buys

popmuziek, film

In het Sint-Jozefscollege, een jezuïeten-school in het hartje van Aalst, geeft Erik Buys les aan de derde graad ASO. Bijna 20 jaar zingt hij als altus in de Schola Cantorum Cantate Domino. Dit knapen- en mannenkoor, in 1959 gesticht door E.H. Michaël Ghijs, is verbonden aan zijn oude school, het Sint-Maarteninstituut. Eriks boek en ook zijn geloof zijn gegroeid en enorm gestimuleerd door de overleden priester-dirigent die de zangers kortweg 'Eerwaarde' noemden. Die man had een enorme begeestering voor zijn koor, voor zijn zangers. Dat heeft op Erik een enorme indruk gemaakt.

Een reden om in Leuven Godsdienstwetenschappen te gaan studeren?

Ik vond het een verbijsterende vaststelling dat iemand zijn leven kan baseren op een persoon die 2000 jaar geleden aan een kruis gestorven is. Daar wou ik meer over weten.

Intussen deel je jouw geloof ook met jongeren van vandaag.

Een deugddoende ervaring vraagt bijna vanzelf om gedeeld te worden. Je vermoedt dat andere mensen er misschien ook wel iets aan zullen hebben.

Heb je daarom ook het boek geschreven?

'Eerwaarde' heeft heel zijn leven zijn geloof gedeeld met de mensen rondom hem, mensen geïnspireerd en waardevolle zaken willen doorgeven. Ik sta in die traditie.

Je wil een dialoog tot stand brengen tussen drie werelden: de Bijbel met de figuur van Jezus, popmuziek en Hollywoodfilms, en het denken van René Girard.

Het referentiekader van veel mensen is gevormd door de popmuziek en de Hollywoodfilm. Als je als christen vandaag, en zeker naar jongeren toe, je stem wil laten horen, moet je eerst begrijpen in wat voor wereld je functioneert. Dat deed ook Jezus. Hij stond in de wereld, hoewel zijn boodschap niet met die wereld samenviel of er zelfs niet toe behoorde. Jezus haatte de wereld niet, hoewel die Hem wel uitspuwde, maar Hij ontdekte er de stem en het gelaat van God in. Het denken van René Girard heeft mij geholpen om de transformerende kracht van het christelijke verhaal op het spoor te komen: Jezus verlangt niet de vernietiging van de wereld, wel een transformatie ervan.

en de bijbel

Verhalen, zoals de parabel van de verloren zoon, spelen een grote rol in je boek.

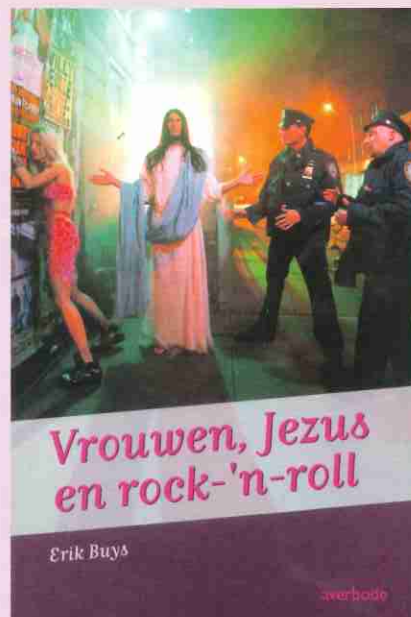
Gemakkelijker dan theorieën laten verhalen toe om een situatie vanuit verscheidene standpunten te bekijken. In de Bijbel spelen verhalen een zeer grote rol. Ook Jezus vertelt vaak zogenaamde 'gelijkenissen' om zijn punt te maken. Met de parabel van de verloren zoon reageert Jezus tegen de farizeeën die zich ergeren omdat Hij met zondaars omgaat. In de parabel vergeeft de vader zijn jongste zoon, de 'zondaar'. De oudste zoon maakt zich druk om die vergevingsgezindheid. De vader antwoordt hem: 'We moeten blij zijn, want jouw broer was dood en is weer levend geworden'.

In Jezus' laatste uren zijn de apostelen, met Petrus op kop, als het ware de jongste zoon. Opgesloten in angst, wilden ze niet uitkomen voor hun band met Jezus. Zoals pubers omwille van hun 'coole' imago niet geassocieerd willen worden met hun ouders, tot ze op eigen benen staan en beseffen hoe ondankbaar ze waren. Petrus lijkt op de jongste zoon die beseft wat hij zijn vader aandeed, naar huis terugkeert en berouw toont. Als de haan kraait, beseft hij wat hij gedaan heeft en wordt hij door spijt overmand.

De apostelen die 'dood waren', zijn 'weer levend geworden' omdat ze Jezus' vergeving ervaren hebben, een gekruisigde die barmhartig was tegenover zijn beste vrienden die Hem in de steek lieten. 'Dat is toch niet menselijk!', zeggen mijn leerlingen. Ze hebben gelijk. Het is het goddelijke wonder van het christelijke verhaal. Deze interpretatie van het verrijzenisgebeuren heb ik te danken aan de Engelse theoloog James Alison die verder denkt in de lijn van René Girard.

Welke kerngedachte wil je meegeven in je boek?

Jezus laat mensen ervaren dat ze bemind worden in hun kwetsbaarheid. Hij vergeeft zelfs zijn beste vrienden die medeverantwoordelijk zijn voor zijn kruisiging. Van daaruit durven ze het aan om te leven zoals Jezus. Ze kiezen de kant van de mens die gekruisigd of gestenigd dreigt te worden. Als Jezus om status en sociaal prestige gegeven had, zou Hij geen partij gekozen hebben voor de overspelige vrouw. Hij gelooft dat mensen die kwaad willen doen, ook barmhartigheid kunnen betonen: 'Als iemand je slaat, biedt dan je andere wang aan'. Haat beantwoorden

Vrouwen, Jezus en rock-'n-roll

Dit boek is de vrucht van een gesprek tussen drie werelden: popmuziek en Hollywoodmovies, het christelijke verhaal en het zondebokdenken van René Girard. Erik Buys schetst de boeiende verbindingen tussen deze werelden en gaat op zoek naar de manier waarop het christelijke verhaal ook nu nog een rol van betekenis vervult of kan vervullen.

Een boeiend boek voor wie de fundamenteën van de hedendaagse cultuur wil opsporen.

Een must voor wie met jongeren naar zingeving zoekt.

175 blz - € 17,50

met liefde dus. Op die manier komt de wereld waarvan God in Jezus droomt dichterbij. In het verrijzenisgebeuren biedt God 'zijn andere wang' aan omdat Hij gelooft in de kracht van mensen. Christen zijn betekent dan ook: zonder angst naar anderen toestappen, in het geloof, het vertrouwen en de hoop dat mensen je kunnen aanvaarden met je zwakheden en gebreken, zoals ook jij hen aanvaardt met hun zwakheden en gebreken. Mensen die zich zo aanvaard weten, groeien in medemenselijkheid en liefde.

Hoe reageren jongeren op de fragmenten uit songs en films?

Eerst zijn ze sceptisch. In de Bijbel kan toch niet hetzelfde gebeuren als in hun muziek en in films! Dan merken ze dat het om ervaringen van alle tijden gaat, om diepmenselijke ervaringen. Jongeren kunnen er echt door geraakt zijn, precies omdat het aansluit bij hun ervaring.

Wil je de titel van je boek verduidelijken: Vrouwen, Jezus en rock 'n roll?

Vrouwen zijn in de Bijbel veelal tweederangsburgers in een mannenmaatschappij. Maar de manier waarop Jezus met vrouwen omgaat, is 'rock 'n roll', dit wil zeggen: subversief. Denken we terug aan het verhaal van de overspelige vrouw. De leiders van de menigte komen op Jezus toe en zeggen: 'Die vrouw heeft overspel gepleegd en volgens de wet van Mozes moet die vrouw gestenigd worden'. Religieuze gemeenschappen rechtvaardigen hun geweld nogal eens door te verwijzen naar God. Precies dat ontmaskert Jezus in zijn optreden. Jezus zegt op een bepaald moment ook 'dat de hoeren eerder het Rijk Gods zullen ingaan dan de hogepriesters en oudsten van het volk'. Opnieuw vertelt Hij ter verduidelijking van deze uitspraak een gelijkenis over een vader en twee zonen. In zijn verhaal vergelijkt Jezus de hogepriesters en de oudsten met een hypocriete zoon, terwijl de hoeren de karaktertrekken krijgen van een zoon die het slachtoffer dreigt te worden van die hypocrisie. Ook in dit geval verwerven we zicht op het verrijzenisgebeuren en op de mensen met wie Jezus zich identificeert: zoals

Jezus de hypocrisie van Petrus vergeeft, vergeven hoeren op voorhand de hypocrisie van hun klanten, onder wie zich misschien wel een hogepriester bevindt. Jezus identificeert zich met de slachtoffers van de schone schijn. En in een mannenmaatschappij zijn dat vaak vrouwen. Het grote verschil blijft natuurlijk dat de hoeren wel moeten vergeven als ze klanten willen hebben, terwijl Jezus niet onmiddellijk iets wint door Petrus' hypocrisie te vergeven.

Welke rol speelt geloof in jouw leven?

Het is altijd aanwezig en ik probeer er altijd opnieuw vorm aan te geven, met vallen en opstaan. Mijn geloof vraagt van mij een voortdurende bekering, van een bepaalde manier van leven naar een andere manier van leven. Een bekering van dood naar leven. Twee voorbeelden. Als jongen van elf ging ik zingen in het knapenkoor Cantate Domino, met veel plezier, onbevangen, met veel enthousiasme. Op een bepaald moment slopen er geruisloos andere motieven binnen. Ze hadden te maken met de status die ik toebedeeld kreeg. Ik werd solist, mensen keken naar me op, kwamen me feliciteren. Ik geraakte gehecht aan die status. Afgunst begon een rol te spelen. Gestalte geven aan mijn geloof betekent dat ik mijn schaduwzijde kan erkennen, dat ik daarmee kan omgaan en dat ik precies daarom ruimte kan geven aan iemand anders. Voor de klas kun je je ook laten verleiden door een zekere hang naar populariteit.

En in de figuur van Jezus vind je een voorbeeld?

Om te kiezen voor de liefde. Niet voor de populariteit. Niet voor het sociale prestige. Dat communiceer ik ook naar mijn leerlingen toe. Ik geef hun les, ga met hen samen op zoek naar inzicht, om samen met hen te reflecteren. Je leerlingen graag zien, wil zeggen dat je niet altijd onmiddellijk doet wat zij leuk of tof vinden.

Wie (met jongeren) naar zingeving zoekt, vindt in het boek van Erik zeker inspirerende inzichten en voorbeelden. In dit gesprek lichtten we een tipje van de sluier op. In zijn boek ontsluit hij een hele wereld.

Mia Verbanck